

Kakošne so bile letine v letih, ki so se pisala 66.

Od leta 1066 se pripoveduje, da je imelo prav mehko zimo, — leta 1166. je bila lakota s hudimi kugami; leto 1266. je bilo silno rodovitno in posebno vina so pridelali mnogo in dobrega. Leta 1366. je privrelo mnogo kobilic iz jutrovih dežel, ki so požrle vse, kar je zelenega bilo in so napravile hudo dragino. 1466. leto je bilo mokro in kasno, zato vina malo in še to kislo. 1566. leto je sploh bilo mrzlo in mokro, vendar je bila letina še dosti dobra, tudi vina je bilo precej, a kislovec je bil. Leta 1666. je trti škodoval mraz (slana) 16. in 17. maja, vendar si je po poznejši stanovitni gorkoti dobro opomogla in sicer tako, da so pridelali obilo dobrega vina. Leta 1766. je zima bila zeló mrzla; sušca meseca pa je postalo gorko in tako je bilo, z večkratnim dežjem vmes, do malega srpana; zato pa je bila tudi letina dobra. Od vélicege srpana do grudna je bila huda suša, tako, da ni bilo vode; trgatev pa se je obnesla dobro, da je bilo vina obilo in posebno dobrega.

Zgodovinske stvari.

Spominek Jurija Sigfrida Valvazorja.

Iz Ježice poleg Ljubljane.

V cerkvi na Ježici je v sredi tlaka vložena 3 čevlje visoka in 2 čevlja široka kamnitna ploša z naslednjim napisom:

GEORGII
SIGEFRIDI A VALVASOR
CORPUS
HIC TUMULUS;
ANIMAM,
UTI SPES EST, COELUM CAPIT,
VIXIT
AN. LVIII. M. X. D. XXIII.
OBIIT
XVI. KAL. APR. AN. MDCCLIX.
AMICIS
DESIDERIUM SUI RELIQUIT
SIBI
RELICTI DOLORIS
AMANTISSIMA UXOR
HOC
MONUMENTUM

p . . . e.

Pri popravljanji cerkvenega tlaka smo ta zanimivi gomilni kamen preč vzeli in v cerkveno shrambo postavili, da se napis po hoji ljudi ne ogloje. Kako je ta gomilni kamen v tukajšnjo cerkev prišel, se iz mrtvaških bukev županijske cerkve na Ježici ne dá pozvedeti. Pravijo, da je bil Juri Sigfrid a Valvasor pokopan na pokopališču nekdanje stare cerkve na Ježici, ko je bila naša podružnična cerkev županije sv. Petra v Ljubljani. Leta 1787. so pa na Ježici napravili podžupnijo (lokalijo) in kakor mrtvaške bukve govore, so leta 1784. do 27. listopada leta 1787. še na tukajšnjem pokopališču pokopavali, po tem je pa pokopališče za vso tadanjo podružnijo bilo napravljeno pri podružnični cerkvi sv. Jurja v Stožicah, kakor je še zdaj. Na Ježici so pa novo cerkev zidali leta 1800. in zgorej omenjeni gomilni kamen v sredi cerkvenega tlaka iz opek vložili, ker se jim je zdel zanimiv. Več se tukaj ne dá izvedeti o tem. *)

*) Rodovina slavnega našega zgodovinarja Jan. Bajkarda Valvazorja se je v 16. stoletji iz Laškega na Kranjsko po dveh

To damo na znanje posebno zgodovinskemu društvu v Ljubljani. Kaj bolj natančnega bi utegnile povedati mrtvaške bukve matere župnije sv. Petra v Ljubljani. Burja.

Slovstvene stvari.

Dobrovoljna opazka o štajarskem deželnem zakoniku.

Znana reč je, da kadarkoli se kdo zagovornikov slovenskih pravic kje potegne za slovenski uradni jezik, nemškutarji med drugimi vgovori prikazujejo radi na te ali one slovenske, zlasti pa na neke štajarske občine v Pomurji in Podravji, ktere so, pravijo, zavrnilši slovensko prestavo prosile za nemške zakonike. Dovolj pa je bilo že razloženo na vse strani, odkod izhaja in kako malo pomembo ima v sebi ta čudni prikazek. Vendar pa bodi mi dopuščeno, povedati zastran tega to-le:

Prišel mi je namreč unidan med roke letošnjega deželnega zakonika in ukaznika za vojvodstvo štajarsko V. izdatek, ki razglasuje deželno postavbo od 12. marca 1866. leta zastran nekega pristavka k stavbenemu redu za Štajarsko, poslovenjeno po taki slovnici in v takem jeziku, da — če bi se vsi razglasi prestavljali tako, prošnja za nemške zakone pač ne bi bila tako čudna! Za dokaz tega naj prepisem dva tri odstavke, ne premenivši črke.

Na pr. §. 1. „Pri tistih samotnih poslopih, ki služijo za obrtnijske delavnice, ali rudarjenje in topilnico, dopušča se stavitelju (Bauherr!) izvoliti nastavo poslopji, sklad in stavbno gradivo pod svoji in zidarskega mojstra odgovornosti zarad zadostojne stanovitnosti kakor tudi zavolj na drobno spolnovljivih varnosti, ki se ukazujejo tako-le: a) naj skrbi, da mora od višjih nadstropji po stopnjicah ognjovarnih v zidanem ohišji se stropom ali s zgornjo svetlobo iz ognjovarnega gradiva, ali s posutim in štukaturanim lesenim krovom zavarovanem, od vsih strani in brzo odtod ven priti.“

§. 4. „Če delavnica ne bi bila popolnoma samotna, naj spoznava gosposka, ki dopust stavbni gré, gledé na daljavo sosedove meje in najbližjih poslopji, stavbne kakošnosti taistih, obširnosti obrtnije in sploh krajnih razmer, ako, doklej in s katerimi pogoji bi bilo mogoče, varnost stavbne policije o zidanju delavnic umanišati. — Parni kotli naj se dalječ preč postavljajo od prostorih, ki navadno vekšo število oseb dela“ itd.

Ni mi znano, kdo v Gradcu prestavlja deželnega poglavarstva razglase; če je takošen, da utegne kdaj biti iz njega zaslužen pisatelj, prosim ga, naj popraša, predno kaj odade v tiskarnico, kterege izmed slovečih Slovencev v Gradcu za svét: slavne štajarske rodoljube in zlasti gg. pravnike (odvetnike in notarje), ki poznajo imenitnost slovenskih postav, pa opominjam, naj bi na deželni zakonik nekoliko pazili, in če tako napako najdejo, na dotičnem mestu oglasili se. Pazimo na vse strani, ne quid res publica destrimenti capiat!

M.

Slovstvo.

* Sl. ravnateljstvo lavantinskega semenišča kot založništvo in vredništvo „Drobtinic“ vabi na naročbo

Valvazorjih preselila, ki sta si bila strica: eden Jeronim, drugi Janez pl. Valvasor. Sinu Jeronimovemu je bilo ime Jernej, ki je bil odbranec deželnih stanov in véliki davkarski pobiravec na Kranjskem, in oče Bajkardov, pa še 23 družih otrók, kteremu pa nobenemu ni bilo Juri Sigefrid imé. Morebiti je ta Valvazor naslednik iz družega kolena (Jan.); tudi pl. Radič v življenjepisu Valvazorjevem ne vé povedati, kdo da je bil Juri Sigf. Valv. Vred.